

UCHWAŁA

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

Ławnik Lidia Rutecka

Protokolant starszy sekretarz sądowy Anna Tarasiuk

w sprawie S. B.

sędziego Sądu Rejonowego w W.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 30 maja 2019 r.

zażalenia wniesionego przez prokuratora z Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej

na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w (...)

z dnia 22 lutego 2019 r., sygn. akt ASDo (...), w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jego zatrzymanie oraz tymczasowe aresztowanie

uchwalił:

1) zmienić zaskarżoną uchwałę w pkt II w ten sposób, że zezwolić na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B.

2) kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator z Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wnioskiem z dnia 12 lutego 2019 roku sygn. akt PK XIV Ds. (...) wniósł o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B., zezwolenie na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie za czyny polegające na tym, że:

- 1) w listopadzie i w grudniu 2008 roku, w O. i w W., działając ze z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., żądał od T. S. korzyści majątkowej w postaci przekazania mu do bezpłatnego użytkowania samochodu osobowego, a następnie przyjął od T. S. do takiego użytkowania samochód osobowy Alfa Romeo 156 Sportwagon o numerze rejestracyjnym WE (...), w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 4 k.k. w zw. z art. 12 k.k;
- 2) w grudniu 2008 roku, w O. i w W., w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W. przyjął od T. S. korzyść majątkową w postaci samochodu osobowego marki Ford Focus o numerze rejestracyjnym (...), który zakupiony został od „A.” sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ulicy Ł. przez T. S. za kwotę 17.000,00 złotych, wynikającą z faktury VAT numer (...) z dnia 4 grudnia 2008 roku, w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 1 k.k;
- 3) w okresie od dnia 9 marca 2010 roku do dnia 30 kwietnia 2010 roku, w O. i w W., działając ze z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., przyjął od T. S. korzyść majątkową w łącznej wysokości 7.500,00 złotych poprzez dokonywanie przelewów

pieniężnych na swój i żony A. B. rachunek bankowy w Banku (...) S.A. o numerze (...), które dokonane zostały z rachunku bankowego Agencji (...) sp. z o.o., a do czego podstawę stanowiła umowa zlecenia zawarta pomiędzy Agencją (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., a S. B. z dnia 17 lutego 2010 roku, na podstawie której wymieniony zobowiązał się do wykonywania na rzecz zamawiającego czynności w postaci konsultacji, doradztwa w zakresie artykułów prasowych oraz pisanie tekstów do artykułów w ramach działalności spółki, jednakże faktycznie żadnych usług na rzecz zleceniodawcy nie zamierzał świadczyć, w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k;

- 4) w marcu 2011 roku w W. i w O., w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., przyjął od T. S. korzyść majątkową w postaci samochodu marki Ford Focus, o wartości 22.140,00 zł, który został zakupiony od C. z siedzibą w W. przy ul. Ł., zgodnie z fakturą VAT numer (...) z dnia 16 marca 2011 roku, w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniem do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 1 k.k;
- 5) w kwietniu 2013 roku w W. i w O., w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., zażądał od T. S. korzyści majątkowej w postaci samochodu osobowego dla swojego brata M. B. i jego żony M. B., a następnie przyjął od T. S. samochód osobowy marki Toyota Auris o numerze rejestracyjnym (...), który został

zakupiony z „C.” sp. z o.o., z siedzibą w L. przez T. S. za kwotę 22.000,00 złotych, wynikającą z faktury VAT numer (...) z dnia 05 kwietnia 2013 roku, a który został następnie przekazany przez T. S. M. B. i M. B., w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 4 k.k;

- 6) w bliżej nieustalonych dniach, w okresie co najmniej od października 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku w O. i w W., działając ze z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., wielokrotnie zażądał od T. S. korzyści majątkowych w postaci pieniędzy, a następnie przyjął od T. S. w gotówce łączną kwotę w wysokości nie mniejszej niż 200.000,00 złotych, odbierając pieniądze od T. S. w swoim mieszkaniu w O., w siedzibie Sądu Rejonowego w W., w IX Wydziale Gospodarczym ds. Upadłościowych i Naprawczych w W. przy ulicy T., w pobliżu parkingu strzeżonego przy Centrum Handlowym „W.” w W., jak również przy ulicy O. w W., w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 4 k.k. w zw. z art. 12 k.k;
- 7) w okresie co najmniej od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku w W. i w O., działając ze z góry powziętym zamiarem i w krótkich odstępach czasu, w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., żądał od T. S. korzyści majątkowej w postaci podjęcia przez niego działań zmierzających do stałego

zatrudnienia jego żony A. B. w firmach „O.” sp. z o.o. z siedzibą w W., „C.” sp. z o.o. z siedzibą w L. oraz Biurze Doradztwa Podatkowego M. S. w L., co w wyniku osobistych starań T. S. skutkowało zatrudnieniem A. B. w:

- Biurze Doradztwa Podatkowego M. S. z siedzibą w L. na podstawie umowy zlecenia z dnia 30 grudnia 2013 roku, w okresie od dnia 2 stycznia 2014 roku do dnia 31 marca 2014 roku,
- „O.” sp. z o.o. z siedzibą w W., na podstawie umowy zlecenia z dnia 1 lipca 2011 roku, w okresie od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku,
- „C.” sp. z o.o. z siedzibą w L., na podstawie umowy zlecenia z dnia 30 grudnia 2011 roku w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz na podstawie umowy zlecenia z dnia 31 stycznia 2012 roku w okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku,

w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G., bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 4 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

- 8) w 2013 roku w W., działając ze z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, w związku z pełnieniem funkcji publicznej sędziego IX Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych Sądu Rejonowego w W., żądał od T. S. korzyści majątkowej w postaci podjęcia przez niego działań zmierzających do stałego zatrudnienia jego brata M. B., w zamian za co wyraził gotowość do podejmowania w toku postępowań upadłościowych decyzji korzystnych dla T. S., w szczególności polegających na powoływaniu go do pełnienia funkcji tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, nadzorcy sądowego, zarządcy oraz syndyka, a także na pozytywnym opiniowaniu wynagrodzeń wstępnych i zatwierdzaniu kosztów prowadzonych postępowań oraz powoływaniu do opisu i oszacowania nieruchomości, a także przedsiębiorstw w tych postępowaniach T. G.,

bądź innych osób, związanych z T. G. lub T. S., to jest o przestępstwo z art. 228 § 4 k.k. w zw. z art. 12 k.k;

Uchwałą z dnia 22 lutego 2019 r. Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w (...), sygn. ASDo (...), zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej oraz odmówił zezwolenia na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B.

Na powyższą uchwałę zażalenie złożył prokurator z Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w części dot. odmowy zezwolenia na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie podnosząc na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 427 §1 i 2 k.p.k. zarzut:

- błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonej uchwały, mający wpływ na treść orzeczenia, poprzez przyjęcie, że brak jest podstaw do zezwolenia na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B., podczas gdy rezultaty poczynionych w tym zakresie ustaleń i okoliczności ocenione prawidłowo, we wzajemnym ze sobą powiązaniu prowadzą do wniosku przemawiającego za koniecznością zezwolenia na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez zezwolenie na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że zaskarżona uchwała jest już prawomocna w części dotyczącej zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B. Udzielając zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej oraz dopuszczając wobec sędziego objętego wnioskiem możliwość zastosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych Sąd przesądził o istnieniu dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez ww. sędziego przestępstw objętych wnioskiem, a więc o istnieniu dowodowej, ogólnej podstawy stosowania środków zapobiegawczych z art. 249 § 1 k.p.k., którą to ocenę Sąd Najwyższy podziela.

Przechodząc do meritum należy stwierdzić, że złożone zażalenie okazało się zasadne co implikowało zmianę zaskarżonej uchwały poprzez zezwolenie na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B.

Sąd I instancji bowiem błędnie ocenił, że brak jest w niniejszej sprawie przesłanek szczególnych warunkujących zezwolenie na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że w zaskarżonej uchwale Sąd I instancji w ogóle nie odniósł się do treści art. 258 § 2 k.p.k. tj. wysokiej grożącej kary, która stanowi samodzielną przesłankę dającą podstawę do zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania – co wynika wprost z w/w przepisu i z ukształtowanego w tej materii orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych.

Biorąc natomiast pod uwagę właśnie charakter czynów, na które zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Sąd I instancji, a mianowicie żądanie w związku z pełnioną funkcją publiczną sędziego korzyści majątkowej w kwocie blisko 300.000 zł, czy też przyjęcia do bezpłatnego użytkowania samochodu osobowego czy też żądanie zatrudnienia swojej żony i brata w zamian za podejmowanie korzystnych decyzji w toku postępowania upadłościowego implikuje przypuszczenie, że sędziemu Sławomirowi Bezakowi grozi kara pozbawienia wolności w górnych granicach ustawowego zagrożenia. Na ocenę zachowania, w tym grożącej kary, nie może mieć wpływu fakt, że do zdarzeń doszło przeszło 5 lat temu.

Jak słusznie zauważył prokurator we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej z treści przepisu art. 258 § 2 k.p.k. wprost wynika, że groźba wymierzenia surowej kary może wskazywać na istnienie obaw utrudniania prawidłowego toku postępowania, o których mowa w art. 258 § 1 k.p.k.

Istotą środka zapobiegawczego jest nie tylko zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania przygotowawczego, w trakcie którego gromadzone są dowody, ale prawidłowego toku postępowania jako całości, do czasu wdrożenia kary do wykonania – o czym, jak się wydaje, zapomniał Sąd I instancji.

Czasookres trwania postępowania przygotowawczego w fazie *ad rem* nie może natomiast być samoistną podstawą do odstąpienia od stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania zwłaszcza, że uczestnik postępowania, mógł się dowiedzieć o zakresie postępowania, stanie dowodowym najwcześniej dopiero w momencie skierowania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. Nadto należy stwierdzić, że Sąd w zaskarżonej uchwale dokonał nieuprawnionego domniemania, że skoro w toku śledztwa zeznania złożyły osoby mu znane to z tą chwilą miał on pełną wiedzę o zakresie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania przygotowawczego i mógł on wpływać na ich treść. Jest to domniemanie nieuprawnione, nie poparte jakimkolwiek dowodem, a nawet, gdyby

tak było to tym bardziej zasadnym byłoby zastosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego.

Wskazać przy tym należy, że zezwolenie na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie nie oznacza, że zachodzą przesłanki do zastosowania tymczasowego aresztowania wobec obwinionego określone w art. 249 § 1 k.p.k. oraz 258 § 2 k.p.k. Udzielenie bowiem tego zezwolenia w ramach postępowania immunitetowego powoduje jedynie usunięcie przeszkody procesowej dla ewentualnego postępowania w przedmiocie zastosowania wskazanego środka zapobiegawczego. Nie oznacza jednak ustalenia, że zachodzą przesłanki zastosowania tymczasowego aresztowania w stosunku do obwinionego sędziego Sądu Rejonowego w W. S. B. ponieważ kognicję w tym zakresie ma jedynie sąd powszechny, który nie jest związany oceną dokonaną przez tutejszy Sąd. Jego ewentualne procedowanie w tym zakresie poprzedzone będzie analizą istnienia tych przesłanek przez prokuratora, także w kontekście informacji związanych ze stanem zdrowia sędziego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.